ՍԿԶԲՈՒՆ[illegible]
ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿ[illegible]
ուսմանց:

Թարգմանեցեալ ՚ի Ռ[illegible]
՚ի հայ բարբառ, ՚ի յօ[illegible]
դեռափթիթ մանկանց:

՚Ի վեցերորդում ամի Հայրապետութեան լուսա-
նկար մօրն մերոյ սրբոյ Աթոռոյն Էջմիածնի
Տն ՂՈՒԿԱՍՈՒ սրբազնասուրբ Կա-
թուղիկոսի ամ՝ Հայոց:

Եւ տպագրեալ հրամանաւ իշխանաշնորհ տն
Յովսէփայ արքեպիսկոպոսի որ է [illegible]
գին հայոց որք են ընդ տէրութեամբ Ռուսաց:

Յամի Տն. 1785 Իսկ ՚ի Թուին հայոց. ՌՄԼԴ:

Ծախիւք՝ հոգեւորաց [illegible], [illegible]
[illegible], որ յայտնի ՚ի վերջաբանութեան [illegible]

՚Ի ՍԱՆԿՏՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ.

՚Ի տպարանի Խալդարեանց որդի Գրիգորի:

Հրամանաւ կառավարչաց բա-
րեկարգութեանց:

2186-ԱՀ

759-2003

Վրնեն Ռակասյանից
Ազգային գրադարան
4|III, 03
Ծննդյան 80-
ամյակի առթիվ

Սկզբնական գաղափարական ուսմանց։

1

Ամենայն երեխայ՝ ծնանի
Թարց ուսման։

2

Պարտէ ծնողաց՝ տալ ուսումն
մանկանց։

3

Մարդ՝ ունի ՚ի ծննդենէ ըզ
պարգև բարի։

4

Ունելով բարուն ընկերիդ,
անձին քում՝ առնես։

5

Հարց․ ո՞վ է ընկեր քո, պա-
տասխանի․ ամենայն մարդ։

6

Արա՛ զբարի, զի արասցես ընդ
բարի․ այլ ո՛չ սակս փառաց և
շնորհակալութեան։

7

Բարերարութիւնք՝ ինքեանք
ըստ ինքեանց առ բերեն զվար
ձատուցութիւն։

8

Եթէ տեսանիցես անզոհու-
նակ ումն, դիտասջի՛ր, զի նա ո՛չ
առնէ բարւո՛ք․ բայց՝ սակս
այնմ, մի՛ յապաղեր առնել ընդ
բարի։

Արա՛

9

Արա՛ զբարի, և մի՛ ուսանիր տանել զչար. թո՛ղ ուսանիցին 'ի քէն զբարի։

10

Մանկունք՝ ցուցանեն ծնողաց խրատանց զշնորհակալութիւնս, խոնարհութեամբ և պատուով։

11

Երեխայն՝ մինչև ցեօթն ամ, է մանուկ. յետ եօթն ամաց՝ է պատանի. և յետ հնգետասան ամաց՝ յերիտասարդական հասակն ժամանէ։

12

Յամենայն հասակի քում՝ պատուեա՛ զծնօղս քո։

13

Ի ծնողաց՝ ստանալ և ուսանիլ մարդ՝ զբարեբարութի. յառնէ՝ կէն, և 'ի կնոջէ այր՝ զյօժարութիւն. յեղբօրէ՝ զջերմեռանդութի. յընկերէ կամ 'ի բարեկամէ՝ զբարեկամութի. յարքայէ՝ զողորմութի. 'ի ծառայէ՝ հաւատարմութիւն և աշխատաւորութիւն:

14

Մեր մանկանց՝ առաջի կան երկու մեծագոյն ճանապարհք. նախ՝ ճշմարտութի, երկրորդ՝ սէր առ ընկերս:

15

Օրէնն՝ պատուիրէ մարդոյ՝

սի

սիրել զընկերն իբրեւ զանձն
իւր։

16

Մի՛ ումեք առներ զայն՝ զոր
ոչ կամիս զի արասցեն քեզ։

17

Որ բաւական է կացութեամբ իւ-
րով, նմա կեանն ցնծալի է։

18

Որ ունիցի ուրախութիւն եւ ո՛չ
կարասցէ ուրախ լինել, այնպի-
սին՝ հիւանդ է, կա՛մ զանձն իւր
տայ՝ ՚ի նեղութիւնս մտաց։

19

Լան նախանձաւորի կամ ցան-
կացողի այսմ եւ այնմ, ուրա-
խութիւն ո՛չ գոյ։

Որ

ИНСТИТУТА ВОСТОКОВЕДЕНИЯ Академии Наук СССР

20

Որ ոչ էջէ ուսեալ 'ի մանկու-
թեան, նմա՝ ծերութիւն տաղտ-
կալի է։

21

Ծուլութիւնն՝ է ուսուցիչ
վատթար։

22

Պատարկակեցութիւն՝ է մայր
ճանձրութեան և բազում արա-
տութեան։

23

Այր իմաստուն՝ կարէ գտա-
նել միշտ թէ՝ առ ի՞նչ պարա-
պեսցի։

24

Հարց. որքա՞ն են աւուրք

շաբաթու։ պատասխանի եօթն։ այսինքն, կիւրակէ։ երկու շաբաթ։ երեք շաբաթ։ չորեք շաբաթ։ հինգ շաբաթ։ ուրբաթ։ շաբաթ։

25

Հարց, որքա՞ն են ամիսք տարւոյ։ պատասխանի երկոտասան։ այսինքն։ յունվար, փետրվար, մարտ, ապրիլ, մայիս, յունիս, յուլիս, օգոստոս, սեպտեմբեր, հոկտեմբեր, նոյեմբեր, և դեկտեմբեր։

26

Հարց, քանի՞ք են աւուրք տարւոյ. պատասխանի երեք հարիւր վաթսուն և հինգ ի հասա

րակ տարւոջ. իսկ 'ի չորրորդ-
տարւոջ որ կոչի նահանջ՝ օր
մի աւելու:

27

Ուակաց ասի՝ յաւիտենան-
կեաց և յաւիտենան ուսէր:

28

Հարց, որքա՞ն են եղանակ տար-
ւոյն. պատասխանի չորս. զի. գա-
րուն, ամառն, աշունն և ձմեռն:

29

Քանի՞ք են տարերք. պատաս-
խանի չորք զի. ջուր. հուր.
յօդ. և հող:

30

Հարց որքա՞ն են կողմունք աշ-
խարհի. պատասխանի չորս. զի.
ար

արեւելք, արեւմուտ. հարաւ, և հիւսիս:

31

Արդ, ցո՞րքան մասունս բաժանին ծանօթ մասունքն երկրագնդին. պատասխանի չորս. Եւրոպայ. Ասիայ. Ափրիկէ, և Ամերիկայ:

32

Ո՞րքան են զգայութիւնք մարդոյ. պատասխանի հինգ. այս. տեսանելիք, լսելիք, հոտոտելիք, ճաշակելիք, և շօշափելիք:

33

Եթէ տեսանիցես զօրաւորութիւն ընկերի քո՝ մի՛ ցուցաներ նմա զքոյդ՝ դատապարտե

լով

թօղք զնա ։

34

Բանք հայհոյանաց՝ վշտացու-
ցանեն զբերան, յորմէ ելանեն.
այնքան եւ զականջս, 'ի յոր
մտանեն։

35

Ա՜ծ է միայն կատարեալ։

36

Յ՜ի ոչինչ գոյ կատարեալ։

37

Այր բարեսէր՝ հետեւի դար-
ձուցանել զմ՜տ իւր եւ զործա
սս 'ի բարէն. իսկ այր չարա-
սէրս՝ հետեւի եւ 'ի բարւոյն
դառնել զչար։

38

Սակայն գիտութիւն է պիտոյ առ 'ի պարտաւորել զոք իմն։

39

Սրդինամ՛ք վասն կենաց առողջութեան՝ ուտել և ըմպել չափաւոր. և 'ի յուտելն, խայտա ո՛չ բարկանալ։

40

Սուտն ասէ՝ բերանով ցանկ մտանէ, և փորձութիւնն ան-տի ելանէ։

41

Պուեհկութիւնն ապականէ, վրդովէ, և նուազեցուցանէ զուրախութիւն։

42

Թեթեւամիտ է նա՝ որ խօսի
թա՛րց ներելոյ։

43

Մայր հակառակի՝ հանդուխելի ստո
խեց։

44

Ստութեան ստորինէ ճշմար-
տութիւնն։

45

Որ ոչ ստէ՝ նմա անձնեբեան
հաւատան։

46

Յաղթահարելով զաշխատութեա
նս, բազմանայ մարդ զգաստակա
նութիւն։

Տան

47

Տանելն 'ի սրտի զայն՝ զոր այլք ոչ կարեն տանել, է՛ նշան հաստատուն հոգւոյ․ իսկ առնելն զայն բարի՝ զոր այլք ոչ կարեն առնել, է՛ գործ գովելի։

48

Աշխատանք՝ յաղթեն աշխատանօք։

49

Որ սովոր է աշխատել, նմա դիւրինք են աշխատանք։

50

Մարդիկ՝ բազմիցս ինքեանք լինին պատճառք բախտաւորութեան և աղքատութեան իւրեանց։

51

Լաւ առակաց՝ ասի․ առ ձեզ
յուսամ՝ սակայն մի՛ ծուլանար։

52

Մարդ՝ միջակ գիտութեամբ,
եթէ աշխատասէր՝ կարէ հմ-
տանալ։

53

Առողջ դատողութիւն եւ բա-
րի կամեցողութիւն՝ զբազում
բարիս ներգործեն։

54

Եթէ վարուք գերազանցել
զոք ուրուք ուրեմն բարերա-
րութեամբ։

55

Պատուելութիւնն՝ է գանձ

անդլին։

56

Չկատարել զխոստումն, ոչ է գիտութիւն։ խաբէութիւնն՝ ոչ է սրամտութիւն։ Հնարագիտութիւն՝ ոչ է խոհեմութիւն։ Նրբամտութիւնն՝ ոչ է մաքրասրտութիւն։

57

Ամօթ է մարդոյ՝ ապացուցանել զոք իւրով սխալմամբ։

58

Յորժամ իսկութիւն ճշմարտութեան ցուցանել հարկ իցէ, ոչ պիտոյանայ անդ աճելաբանութեան։

Ամենայն

59

Որ սակաւ դատողութիւն ու-
նի՝ զորմէ խօսի կամ գործէ,
այնպիսին թեթեւամիտ է։

60

Ի հակաճառութեան՝ վասն էր
բարկանալ, քանզի ամենայն
ոք՝ ծնեալ է իւրով դիտութեամբ
և հասկացողութեամբ․ նոյնպէս,
և դիմօք իւրովք։

61

Որ թարց բարկութեան ուն-
կնդիր լինի նմա՝ ընդ որում
հակառակի, գոնեա լուիցէ ՚ի
նմանէ վասն իւր՝ կամ վասն
ընկերին զբանս շահաւէտա-

62

Լակեդեմոնացիք՝ ուսուցանէին 'ի մանկութենէ զաւակաց իւրեանց՝ խօսիլ համառօտ բանիւ և պարզ ճշմարտութեամբ:

63

Որ ո՛չ կարէ դատել՝ թէ զի՞նչ իցէ շահաւէտ կամ պատուական, կամ բարի կամ չար, այնպիսին՝ ո՛չ ունի բանական գիտութիւն:

64

Որ յանձն առնու զգործ ինչ՝ և ո՛չ կարէ կատարել, այնպիսին զիւր թուլութիւն ցուցանէ:

65

Ամենայն որ բնակէ 'ի մէջ

հասարակութեն, ենթարկեալ է հասարակական օրինաց։

66

Օրէնք բարիք՝ ուղղեն զմարս քաղաքացւոց առ բարին։

67

Հա՛ւասարութիւն ամ՟ քաղաքականաց՝ կայանայ յայնմ՝ որ ամենեքեանք, ենթարկեալք միեւնոյն նոյնոյ օրինաց։

68

Ազատութիւնն՝ է օրէն· առնել զայն ամենայն, զոր ինչ իրաւունքն պատուիրեն։

69

Ամենայն՝ զոր ինչ ՚ի յօրինաց անուանեն պատիժք, նախապէս

ո՛չ

ոչ այլ ինչ են, եթէ ոչ ցաւք և տառապանք։

70

Իշխանութի՟ դատաւորի՝ կայանայ մի միայն, զի օրէնքն կատարեսցին։

71

Ողորմութիւնք չարագործութեանց՝ սակաւ առ սակաւ թաքչին յայն ամ՟, զոր ինչ ելանէ 'ի ձեռաց մարդկան։

72

Ուր է բաժանութիւն 'ի մէջ անձանց՝ անդ գոյ և գերազանցութիւն անձանց՝ օրինօք հաստատեալ։

73

Ուր պահպանի չափաւորութիւն, անդ՝ և յետնորդ քաղաքականի կեանք, ստացուածք, և պատիւք, 'ի յարգանս ընկալեալք լինին։

74

'Ի յամենայն գործս՝ պարտէ ունկնդիր լինել երկոցունց կողմանց թող ջատագովեսցէ իւրաքանչիւր ոք իւրոյ ուղղութեան։

75

Զօրէնս՝ կարելի է անուանել հնար․ որով մարդիկ միաբանին և պահպանին 'ի մէջ հասարակութեան․ թարց որոյ՝ հասարակութիւնն խանգարի։

'Ի

76

'Ի սկզբանն աշխարհի տակա-
ւին ոչ է պատահեալ ումեք՝ 'ի
յամենայն պատահմունս լինել
կատարեալ բարեբախտ:

77

Բախտաւոր համարեալ լինի
նա՝ որում սակաւ ապաբախ-
տութիւն պատահի:

78

'Ի կեանս մարդկան՝ յաջողու-
թիւնն ո՛չ լինի թարց անյաջո-
ղութեան, և տառապելութի̃
թարց բարութեան. վ̃ս որոյ՝
որպէս 'ի տրտմութեան, նոյն-
պէս և 'ի յուրախութե̃, բար-
ւո՛ք է առն իմաստնոյ՝ պահպա

նել

նել զչափաւորութիւն:

79

Ո՛չ է պարտ բարկանալ 'ի վերայ այնմ՝ որ բարձրէ քան զքեզ կամ ստորին. ապա թէ ոչ՝ 'ի բարկութեան ո՛չ լինի հաւասարութիւն:

80

Եթէ ոք՝ նախընկալ լինի 'ի սրտի իւրում զշարժումն, նա հաւասարի այնմ, որ նստի 'ի նաւ՝ ի ժամանակի ալեկոծութեան:

81

Ի վերայ աշխարհի՝ վիրաւորութիւնք ծնանին երբեմն 'ի չնչին իրաց:

82

Խաղաղութիւնն՝ գործէ ընդ բարի համաձայնութ՟ի. և բարի համաձայնութ՟ին՝ զբազում արդիւնս և զբարեկամութ՟իս. իսկ խռովութիւնք և հակառակութիւնք՝ նուաղեցուցանեն և խափանեցուցանեն զամենայն բարութիւնս։

83

Երկբայութիւն անպատճառ՝ կարէ դառնացուցանել զլա՛ւագոյն բարեկամս։

84

Եթէ ոք հետեւի, ոչ միայն զսկսեալն իւր առնել բարի, այլ՝ ցորքան կարելի է, առնել

զնա բարեգոյն․ այնպիսին՝ ըստ ամի մերձ է յաջողութեան։

85

Ըստ ծառայութեան, լինի հատուցումն։

86

Խղճալի է նա, որ լսելով ըզճշմարտութիւնն՝ խռովի։

87

Դժուարին է ուղղել զոք, եթէ ինքն ոչ աշխատիցի։

88

Հարց զի՞նչ նշանակէ բարի քաղաքացի։ պատասխանի բարի քաղաքացի է նա՝ որ կատարէ իսկապէս զամենայն քաղաքական դաշնադրութիւնս։

իսկ

իսկ 'ի տան՝ որպէս որդի, ո՟պ եղբայր, որպէս այր, որպէս հայր, որպէս ընկալնող ծառայութեան, կամ որպէս լցուցանող ծառայութեան՝ ըստ կացութեան յորում կայ։ իսկ ընդ հասարակաց, որպէս բնակիչ 'ի մէջ հասարակութեան. և 'ի բարեկամութեան՝ որպէս ճշմարիտ բարեկամ, և որպէս բարի դրակից։

ՄՏԱԾՄՈՒՆՔ
ՄԻՆՉԱՅԻՈՅ ՅԱՂԱԳՍ
խղճմտանաց։

Օգտութիւնք խղճմտանաց։

89

Խղճմտանքն՝ է ճրագ ներքոյ
ին և ծածկեցեալ․ որ լուսաւոր
է միանգամայն զմարդ․ և խօսի
ը̄ նմա մեզ՝ և զանազանակաւ թաց
ձայնիւ․ հպելով հանդարտա-
բար ՚ի հոգին՝ առ բերէ զնա
՚ի զգացումն․ և հետևելով
նմա յամենայն ուրեք, ոչ եր
նայէ նմա յամ պատահման։

Անուանք խղճմտանաց։

Իշխան սրտի, խորհրդատու
դատողութե̄, ձեռնասու հոգ

ւոյ, հողաբարձու առաքինութեան, փաստաբան պարտականութեան, պաշտպան տկարաց, հայելի անմեղութեան, սանձ ախտից, զարհուրեցուցիչ արատութեանց։

Հինգ ժամանակք խղճմտանաց։

Ժամանակ՝ յորժամ խղճմըտանքն պատուէրէ.

Ժամանակ՝ յորժամ խղճմըտանքն զարթուցանէ.

Ժամանակ՝ յորժամ խղճմըտանքն արդարացուցանէ կամ մեղադրէ.

Ժամանակ՝ յորժամ խղճմըտանքն տրտմեցուցանէ կամ մխիթարէ.

Ժամանակ՝ յորժամ խղճմտանքն թաղչի կամ թմրի։

90

Հմուտ աղեղնաւորն՝ չհարկանելով 'ի նշան նպատակին, ոչ մեղադրէ զնետն կամ զաղեղն, այլ վն իւրոյ սխալմանն՝ յինքեան պահանջէ զհամար․ բայց սակս այնր՝ զարիութիւն հոգւոյ իւրոյ և զհօժարութիւն ոչ կորուսանէ։

91

'Ի յաջողուածս և 'ի վիճակս իւր՝ պատշաճաւոր է մարդոյ ունել զհամեստութիւն․ իսկ վասն այլոց սխալմանց և մեղանչողութեանց, ունել զմեծահո-

գութիւն։

92

Աղաւնիք՝ բնակա՛ն են մարդ֊
կային ցեղի։

93

Ո՛չ է ամօթ խոստովանել ու֊
մեք զխաղանս իւր։

94

Յիմարն՝ գտանելով 'ի մտի իւ֊
րում զքարինս անպիտանս, ըն֊
դունի զնոսա 'ի տեղի մեծագին
ականց. և 'ի տեղի այնպիսեաց
իսկ՝ տայ այլոց։

95

Մինչև երկնային մարմինքն
են՝ հնազանդքն կարգադրու֊
թեանց։

96

Ո՛ւ 'ի կատարելութե՛ տան՝ պատկանին հեռաւորութիւն և չափաւորութիւն. իսկ առ 'ի տևողութիւն ցեղի, բարեպէս զաւակին մանկանց: 'ի կենցաղավարութեան տան՝ խաղաղութիւն և միաբանութիւն. իսկ առ 'ի բարձրութիւն տոհմին, կեանք առաքինականք:

97

Ո՛ւ ժամանակ՝ խրատել մարդկան լեզուաւ. իսկ դրով, յաւիտենական:

98

Բարի տանտիկնոջ պարտականութի՛ն է, լինել հանդարտ,

համեստ, հաստատուն, զգոյշ,
ջերմեռանդ առ Ած, առ սկես
րայրն և սկեսուրն վերապա-
տուօղ, ընդ առն վարել մեղմ
և սիրով, մանկանց ուսուցա-
նել զճշմարտութիւն և զսէր
առ մերձաւորս, զծառայս և
զաղախինս պահել գթածա-
բար, ընդ ազգականս և ընդ
ընտանիս վարել քաղաքավա-
րութեամբ, բարի բանից ուն-
կնդիր լինել յօժարութեամբ,
զգուշել ՚ի ստոյ և ՚ի նենգաւո-
րութենէ, մի լինել դատար-
կակեաց, այլ հետեւօղ Ած
գործառութեանց․ և լինել
չափաւոր ՚ի ծախս: խարդախ-

 ու

ուԹիւն տան՝ է, եԹէ տան_
տիկինն սիրիցէ ունկնդիր լինել
զանազան ստուԹեանցն ծա_
ռայից եւ աղախնեաց, եւ լսելով
զոյնս՝ յաւելմամբ պատմեսցէ
առն իւրում, եւ այրն՝ հաւա_
տասցէ նմա.

99

Նմանէ այրն այն՝ որում
տանն՝ բնակին ամենայքն բար_
ւոք եւ հանդստաբար, Թարց
շողմոգուԹեան եւ զրաբանու_
Թեան, եւ մանաւանդ յարմար
վերատեսչուԹեամբ։

100

Որ զաւակաւ իւրս մեծ համարի,
այնպիսին ո՛չ ճանաչէ զչափ
իւրն

խորին։

101

Պղատոն աթենացին՝ խորհուրդ տայր առն բարկացելոյ՝ հայել 'ի հայելւոջ. քանզի՝ սիրտ մարդոյ լինի տգեղ. ոմն կարմրի, ոմն այլադունի, ոմանց շրթունքն սեւանան, ոմանց աչքն լինին արեամբ, և կամ երակունք լարեալ կապտին։

102

Վախճան բարկութեան, է ըսկիզբն զղջման. երկեցուցանել զոք՝ է գործ թուլահոգութեան։

103

Ներելն՝ է. բարեգոյն քան փոխատուցումն գործել. թողու-

լըն՝

ըն՝ է բնութիւն հեզաբարոյ-
ութեան։ վրէժխնդրութիւնն՝
է սկիզբն ստամբակութեան։

104

Որ կամիցի ահարկու լինել, այնպիսին երկնչելոց է 'ի բազմաց։

105

Սոկրատէս ասէր. անդ բարի ոչ գոյ, ուր ոչ գոյ բարեգոյն։

106

Որ անդր անցանէ քան զչափ, այնպիսին՝ զախորժ և զբարեգոյն իրսն՝ այլափոխէ 'ի հակառակն։

107

Հարցին ցարիստոտէլ թէ

որ

մրրկէս պարտ իցէ վարել ընդ բմբեկման։ պատասխանեաց. ապա դու կամիս զի լինիցին նոքա ընդ քեզ։

108

Եհարց ոմն ցԴիոգինէս. ո՞չէ հատուցումն գործել այնմ՝ որ չարաբանեաց զնա. պատասխանեաց Դիոգինէս. մի՛ առնէր նմա չար, զի այնու՝ սուտ խօս արասցես զնա։

109

Ուն իմաստնոյ, թշնամիք այլ օգտանան. զի նա՝ զարատութիւնս իւր լսելով՝ ի նոցանէ՝ ուղղէ զնոսա։

Եթէ

110

Եթէ կամիս լինել բարի, հերքեա՛ 'ի քէն զայն՝ զոր 'ի յայլս՝ տեսանես դու մեղադրելի։

111

Ուսուցմունք քսենոկրատայ՝ էին այսոքիկ. նախ՝ պատուել զաստուած, ապա զծնօղս. զործել զարդարութիւն. որ դատէ անիրաւութեամբ, նա դատի յաստուծոյ. զաղքատութիւն մի՛ արհամարհեր, զմաքրութիւն պահպանեա՛։

112

Արարք վիպայ՝ էին. զարս պատուելիս և զծերս՝ պատոււել.

ճեմ. յանդգնութիւն, զրկո-
ղութիւն, և զ վերաճորութի,
մի գործեր ումեք։ Տգիտու-
թիւն է խնդրել զանկարելիս։
իմաստութիւնն՝ է իր բարե-
գոյն։ երկու իրք՝ վասն մտած-
ման են հակառակք, այսինքն.
շտապումն և բարկութիւն։

113

Անաքսագորաս՝ պատուիրէր։
յաղագս ճշմարտութեան ոչ
բարկանալ. վարել ըստ օրինաց
և կանոնաց, պահպանել զբա-
րեկամութիւն, գործել բարի,
և ոչ յայտնել զծածուկ խոր-
հուրդս այլոց։

114

Խրիսիպոս ուսուցանէր. պահ պանեա՛ զբարեկամս. հեռա ւեա՛ զի և զթշնամիս արասցես քեզ բարեկամ. 'ի յաջողու– թեան՝ մի՛ հպարտասցիս, և մի՛ մեծամբարձցիս. 'ի տարաբախ– տութեան՝ մի՛ տրտմեսջիր և մի՛ յուսահատիր.

115

Մի՛ ապաւինիր 'ի յաջողութիս, և մի՛ յուսահատիր 'իձախոր– դութեան, քանզի՝ երկոքեան եւս են՝ պատրողականք. վասն զի մարդիկ՝ ենթարկեցեալք են՝ որպէս յաջողութե, նոյն պէս և ձախորդութեան.

116

Որ խօսի զոր ինչ և կամի՝ լուիցէ զայն՝ զոր ինքն ոչ կամի։

117

Որ ոչ կարէ լռել, նա ոչ կարէ ունկնդիր լինել։

Վ. Ե. Ր. Ջ.

Շնորհիւ Տեառն՝ համար
ձակեցայ ձեռնամխել 'ի
Թարգմանութիւն եւրոպական
տետրակիս այսմիկ՝ ես ակար
հոգի, Աննայս Պիլանչեան,
յաղագս կրթութեան մերազ
նեայ դեռափթիթ մանկանց։
Աղաչեմ զհանդիպօղսդ տետ
րակիս և զվայելօղսդ, անմեղա
դիր առնել զիս՝ և ներել մար
դասիրաբար։ Եթէ ուրեք
ընդդէմ արհեստի քերթու
թեան, բան, բառ, և կամ
հոլով ինչ սպրդեալ իցէ 'ի
ներս, զի անկիրթ գոլով իմ 'ի
քերթութեան արհեստէ՝ յօ
ժարութիւնս միայն հարկա

դրեաց

գրեաց ինձ 'ի Թարգմանութիւն
սորին, յաղագս համառօտեալ
ախորժ խրատուցն։ Նա՛ 'ի շա-
հիլն ձեր՝ յիշեցէք յաղօթս,
զտկար աղախնիս Աննայ, և
զզուգակիցն իմ, զաղայ Մի-
նասն Ստեփանեան Գիլան-
չեանց, և զհանգուցեալ ծնօղս
իմ՝ զԳրիգոր աղայն Սաֆ-
րազեան և զմայրն իմ զԹա-
գուհին և զայլ մերձաւորսն
իմ՝ զկենդանիս և զննջեցեալ-
սըն. յիշօղքդ՝ եղիջիք յիշեալք
'ի Քսէ յուսոյն մերոյ։
Ամէն։

800